

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 30824082-610 /330
Konu : Ankara Milletvekili
Prof.Dr.Özcan YENİÇERİ'nin
Yazılı Soru Önergesi

.../.../2013

13 Nisan 2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 01.04.2013 tarihli ve 43452547-120.00-116020 sayılı yazınız.

Ankara Milletvekili Prof.Dr.Özcan YENİÇERİ'nin Bakanlığımıza yönelttiği, TBMM 7/19417 Esas sayılı yazılı soru önergesine ilişkin cevabımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Erdoğan BAYRAKTAR
Bakan

EK :
Cevap Yazısı (1 sayfa)
Tablo (5 sayfa)

ANKARA MİLLETVEKİLİ
SAYIN PROF.DR.ÖZCAN YENİÇERİ'NİN
TBMM 7/19417 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE AİT
SORULAR VE CEVAPLARI

SORULAR :

Bugün Türkiye'de yaşayan her iki endemik bitki türünden biri, her endemik 3 iç su balığı türünden 2'si, endemik kurbağa türlerinin neredeyse tamamı ve üreyen her 3 kuş türünden birinin yok olma tehlikesiyle karşı karşıya olduğu konunun uzmanlarınca iddia edilmektedir.

Buradan hareketle;

- 1-Türkiye'de bulunan bitki türlerinin envanterinin çıkarılması konusunda yürütülen çalışmalar nelerdir?
- 2- 2013 Şubat itibarı ile Türkiye'de envanteri çıkarılmış kaç bitki türü bulunmaktadır?
- 3- Türkiye'de bulunan endemik türlerinin belirlenip korunması için yürütülen projeler nelerdir?

CEVAPLAR :

Bitkiler açısından bir "Bitki Cenneti" olarak tanımlanan Türkiye, endemik (belli bir bölgede yayılış gösteren canlı türü) bitkiler açısından da dünyanın dikkat çeken ülkelerinden biridir. 9.000 tohumlu bitki türünden yaklaşık 3.000 tanesi endemik olup, bu sayı Avrupa ülkelerinin endemik türlerinin sayısı olan 2.500'den daha fazladır. Türkiye, Avrupa kıtasında bulunan bitki türlerinin %75'ini barındırmakta olup, bunun üçte birini endemik bitkiler oluşturmaktadır.

Türkiye florası (belli bir bölgede yaşayan bitki türü), kültürü yapılmış önemli tarımsal bitki türlerinin yabancı akrabalarını ve bu türlerle ilgili genetik çeşitliliği kapsamakta olup, buğday, nohut, mercimek, elma, armut, kayısı, kestane ve antep fıstığını bu türler arasında sayabiliriz.

Bahçe bitkileri ise; üretilmekte olan yaklaşık 50 cinsi ve yetiştirilip dağıtımı yapılmakta olan 100 kadar türle beraber yerli varyeteler ve diğer kaynaklardan gelenlerle beraber 200'ü bulunduğu düşünülmektedir Bu çeşitlilik meyve türlerinde de belirgin olup 138 civarında olduğu tahmin edilen meyve türlerinin 80'i Türkiye'de yetiştirilmekte, tropikal ve subtropikal meyvelerin girmesiyle bu sayı artmaktadır.

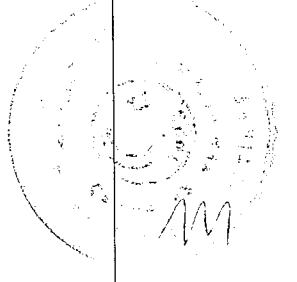
Tarım türlerinde yabancı asma türünü (*Vitis sylvestris*) de barındıran Anadolu, üzüm asmasının (*Vitis vinifera*) gen merkezidir.

Türkiye, Avrupa-Sibirya, Akdeniz ve İran-Turan biyocoğrafik bölgelerin üzerinde, Avrupa, Asya ve Afrika kıtalarının bağlantı noktasında bulunmaktadır. Ayrıca 4 denizin (Akdeniz, Ege, Marmara ve Karadeniz) bağlantı noktasıdır. Türkiye biyoçeşitlilik bakımından kıta özelliği taşımaktadır. Dünyada biyolojik çeşitliliğinin zengin olduğu 34 sıcak nokta bulunmaktadır. Türkiye üzerinde bu sıcak noktalardan üçü keşifmektedir.

Bakanlığımız tarafından korunan alanlarda yapılan araştırma ve geliştirme projeleri ile yönetim planları kapsamında tamamlanmış ve devam eden biyolojik çeşitlilik araştırma çalışmalarına ilişkin bilgiler ekteki tablolarda yer almakta olup, bitki türlerinin envanteri hakkında Orman ve Su İşleri Bakanlığından da bilgi alınmasının faydalı olacağı mütalaa edilmektedir.

BAKANLIĞIMIZ TARAFINDAN TAMAMLANMIŞ VE DEVAM EDEN BİYOLOJİK ÇEŞİTLİKLİK ARAŞTIRMA ÇALIŞMALARI

ÖZEL ÇEVRE KORUMA BÖLGESİ	Tespit Edilen Flora ve Fauna Türü Sayısı	Tespit Edilen Endemik Bitki Türleri	Nesli tehdit ve tehlike altında olan tür/ilk kez tespit edilen tür
1 Uzungöl özel çevre koruma bölgesi	125 alt tür 68 varyete olmak üzere 311 cinse ait 658 bitki taksonu 90 memeli türü 8 amfibi (iki yaşamlı) türü 7 sürüngen türü 250 kuş türü	41 Endemik Tür	Uzungöl Çuha Çiçeği (<i>Primula x uzungolensis</i>) ilk kez kayıt edildi.
2 Kaş-Kekova özel çevre koruma bölgesi	51 familyaya ait 187 cins ve bu cinslere ait 272 tür ve tür altı takson 20 memeli türü 96 kuş türü 16 sürüngen ve 4 iki yaşamlı türü	26 Endemik Tür	Bitki Türleri: <i>Daucus conchitae</i> W. Greuter (Yabancı Havuç-Endemik) ve <i>Onopordum rhodense</i> Türkiye için yeni kayıt olarak ilk kez tespit edilmiştir.

BAKANLIĞIMIZ TARAFINDAN TAMAMLANMIŞ VE DEVAM EDEN BİYOLOJİK ÇEŞİTLİLİK ARAŞTIRMA ÇALIŞMALARI

3	Pamukkale özel çevre koruma bölgesi	4 liken türü (Türkiye'de ilk kez tespit) 13 mantar türü 76 familyaya ait 316 cins, 587 tür ve tür altı takson 23 amfibi ve sürüngen taksonu 33 kuş türü	29 Endemik Tür	4 liken türü (Lecania sylvestris (Arnold) Arnold, Lecanora sambuci (Pers.) Nyl., Opegrapha herbarum Mont. ve Peltula patellata (Bagl.) Swinsc. Et Krog.) ilk kez kayıt edilen türlerdir.
4	Göbbaşı özel çevre koruma bölgesi	493 bitki türü 25 tür memeli 3 tür iki yaşamlı 12 tür sürüngen 13 tür balık 83 tür kuş	47 Endemik Tür	-
5	Tuz Gölü özel çevre koruma bölgesi	35 flora türü 15 memeli 85 Kuş türü 129 böcek türü 15 Memeli türü 507 bitki taksonu	38 Endemik Tür 4 Endemik böcek türü	Apiaceae, Hypericaceae, Chenopodiaceae, Plumbaginaceae, Linaceae, Boraginaceae, Lamiaceae, Scrophulariaceae, Liliaceae, Iridaceae, Asteraceae, Chenopodiaceae familyalarına ait türler
6	Göksu Deltası özel çevre koruma bölgesi	221 kuş türü 43 fauna türü	10 endemik takson	Göksu deltası kumsal alanı Caretta caretta ve Chelonia mydas türü deniz kaplumbağası yuvalama alanı.
7	Belek özel çevre koruma bölgesi		-	Cüce Çulluk (<i>Lymnocyrtes minimus</i>), Belek kumsal alanı Caretta caretta ve Chelonia mydas türü deniz kaplumbağası yuvalama alanı

BAKANLIĞIMIZ TARAFINDAN TAMAMLANMIŞ VE DEVAM EDEN BİYOLOJİK ÇEŞİTLİKLİK ARAŞTIRMA ÇALIŞMALARI

8	Köyceğiz-Dalyan özel çevre koruma bölgesi	126 kuş türü 282 denizel fauna ve flora türü	-	İztuzu kumsal alanı Caretta caretta , Chelonia mydas türü deniz kaplumbağası ve Trionyx triunguis türü Nil kaplumbağasının yuvalama alanı, Kara semenderi (Lyciasalamandra), su samuru (Lutra lutra) üreme ve beslenme alanı
9	Fethiye-Göcek özel çevre koruma bölgesi	71 familyaya ait 261 cins ve bu cinslere ait 408 takson tespit edilmiştir. 17 memeli türü 24 İki yaşamlı (amphibi) ve Sürüngen türü 117 böcek türü 126 kuş türü 1545 denizel flora ve fauna türü	52 endemik takson 1 Endemik Semender Türü (Lyciasalamandra fazilae-Göcek Kara Semenderi)	40 denizel flora ve fauna türü koruma altında. Egzotik balık türü (Vanderhordia hortensis) ilk kez Akdeniz'de kayıt edildi.
10	Ihlara özel çevre koruma bölgesi	31 alg türü 1 ciğerotu türü 42 karayosunu türü 1 eğrelti otu türü 4 mantar türü	32 endemik tür	

BAKANLIĞIMIZ TARAFINDAN TAMAMLANMIŞ VE DEVAM EDEN BİYOLOJİK ÇEŞİTLİKLİK ARAŞTIRMA ÇALIŞMALARI

		44 liken türü 256 tohumlu bitki türü (32'si endemik) 47 sucül omurgasız türü 50 sucül böcek türü 102 karasal böcek türü 5 balık türü 3 amfibi türü 11 sürüngen türü 94 kuş türü 20 memeli türü			-
11	Gökova özel çevre koruma bölgesi				Boncuk koyu, Kum köpek balığı (Carcharinus plumbeus) üreme alanı, Akyaka Kadın Azmağı Su samuru (Lutra lutra) üreme ve beslenme alanı, Ada martısı (Larus audouinii) beslenme ve üreme alanı, Akdeniz foku (Monachus monachus) üreme ve beslenme alanı, Tepeli karabatak (Phalacrocorax aristotelis) üreme ve beslenme alanı.
12	Foça özel çevre koruma bölgesi	Karasal biyolojik çeşitlilik araştırması devam ediyor.			Akdeniz foku (Monachus monachus) üreme ve beslenme alanı, Tepeli karabatak (Phalacrocorax aristotelis), küçük kerkenez, Afalina (Tursiops truncatus) üreme ve beslenme alanı.
13	Datça-Bozburun özel çevre koruma bölgesi	Denizel fauna ve floraya ait 807 tür Floraya ait toplam 1047 takson 167 karasal omurgasız			Denizel alanda fauna ve floraya ait koruma altında olan 35 tür mevcut. Tehdit ve tehlike altında olan deniz çayırları; Posidonia oceanica , Caulerpa racemosa , Cymodocea nodosa , Halophila stipulacea , Flabellia petiolata , Cystoseira sp. , Caulerpa prolifera , Styopodium schimperii .

BAKANLIĞIMIZ TARAFINDAN TAMAMLANMIŞ VE DEVAM EDEN BİYOLOJİK ÇEŞİTLİKLİK ARAŞTIRMA ÇALIŞMALARI

			<p>(böcek)</p> <p>110 balık türü</p> <p>4 iki yaşamlı tür</p> <p>27 sürüngen tür</p> <p>123 kuş türü</p> <p>45 memeli türü</p>	<p>Nadirlik açısından;</p> <p>Medicago marina, Erygium maritum, Euphorbia paralias kumul bitkileri</p> <p>Pinus brutia (Kızıldağ)</p> <p>Arbutus andrachne (Sandal Ağacı)</p> <p>Cupressus sempervirens</p> <p>Phoenix theophrasti (Datça Hurması)</p> <p>Liquidambar orientalis (Sığla Ağacı)</p> <p>Tehdit ve tehlike altında olan Kuş türleri; Falco elenoroae; (Karadoğan)</p> <p>Falco peregrinus; (Gökdoğan)</p> <p>Falco naumanni; (Küçük kerkenez)</p> <p>Hieraetus fasciatus; (Tavşanclı)</p> <p>Larus audouinii; (Ada martısı)</p> <p>Phalacrocorax aristotelis desmarestii; (Tepeli karabatak)</p> <p>Memeliler Monachus monachus (Akdeniz fokü)</p> <p>Capra aegagrus (Yaban keçisi)</p> <p>Lutra lutra (Su samuru)</p> <p>Testudo graeca (Sürüngen)</p>
14	Saros Körfezi özel çevre koruma bölgesi	Denizel ve Karasal biyolojik çeşitlilik araştırma projesi devam ediyor.	-	-